

NATUURHISTORISCHE EN ANDERE NOTITIES NATURAL HISTORY AND OTHER NOTES

Privé uitgave: H.K. Mienis, Kibboets Netzer Sereni, IL-7039500, Israël
Privately published: H.K. Mienis, Kibbutz Netzer Sereni, IL-7039500, Israel

Downloadable from: http://israel-nature-site.com/?page_id=1872%E2%80%8F

INHOUD-CONTENTS

Voorwoord – Preface.....	2
Mienis, H.K.: Een persoonlijk laatste eerbetoon aan Ze'ev Bar (1931-2019) en zijn malacologische activiteiten	3
Mienis, H.K.: An Unidentified Beached Object (UBO) finely identified	11
Mienis, D. & Mienis, H.K.: Not one but two different species of Bee-orchids in the Land of the Anemones in Kibbutz Netzer Sereni, Israel	14

Voorwoord

Dit 26ste nummer van 'Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes' bevat drie korte notities gebaseerd op vondsten, waarnemingen of studies gedaan in Nederland of Israël.

Deze nieuwsbrief is voorlopig gepland als een kwartaal uitgave. Van elk nummer zullen 50 gelijktijdig gedrukte exemplaren verschijnen die voornamelijk bestemd zijn voor bibliotheken van instituten en museums. Elk nummer is ook gratis elektronisch verkrijgbaar via de website van mijn collega en vriend Oz Rittner:

http://israel-nature-site.com/?page_id=1872%E2%80%8F

Hoewel deze uitgave geheel voldoet aan de eisen die de 'Internationale Commissie voor Zoologische Naamgeving' gesteld heeft voor een wetenschappelijk tijdschrift, zullen in dit tijdschrift geen artikelen gepubliceerd worden die van invloed zijn op de naamgeving van een of andere wetenschappelijke eenheid.

Artikelen mogen overgenomen worden mits de schrijver daarover geïnformeerd is en de bron genoemd wordt.

Deze publikatie wordt geïndexeerd in de Zoological Record.

Ondertussen heeft deze publikatie een officieel 'International Serial Standard Number' ontvangen:

ISSN 2518-5705

Preface

This 26th issue of 'Natuurhistorische en Andere Notities – Natural History and Other Notes' contains three short notes based on finds, observations or studies made in the Netherlands or Israel.

This newsletter is planned for the meantime as a quarterly. Of each number 50 simultaneously printed copies will appear which are primarily intended for libraries of institutes and museums. Each issue is downloadable free of charge by means of the website of my colleague and friend Oz Rittner:

http://israel-nature-site.com/?page_id=1872%E2%80%8F

Although this publication meets the standards of a permanent scientific journal as stipulated by the 'International Commission for Zoological Nomenclature' no articles will be published in this journal which will influence the nomenclature of a certain taxonomic unit.

Articles may be reprinted on the understanding that the author is informed about it and the source mentioned.

This publication is being indexed in the Zoological Record.

In the meantime this publication has received an official 'International Serial Standard Number':

ISSN 2518-5705

Een persoonlijk laatste eerbetoon aan Ze'ev Bar (1931-2019) en zijn malacologische activiteiten

Henk K. Mienis¹

A personal last homage to Ze'ev Bar (1931-2019) and his malacological activities*

Information is provided concerning Ze'ev Bar (1931-2019), who was active as a collector and student of land snails in Israel between 1966 and 1976. He was a founder of the Israel Malacological Society and a member of the Dutch and German Malacological Societies. A full list of his malacological publications is given. Two land snail species from Israel are named after him.

Elk jaar wanneer ik in de herfst vijf weken in Nederland vertoef dan breng ik ook altijd een bezoek aan Ze'ev Bar (Fig. 1) een oud lid van de Nederlandse Malacologische Vereniging (NMV) en iemand waarmee ik vaak samengewerkt heb toen hij nog in Israël woonde. Onze laatste ontmoeting vond plaats op 5 oktober 2019. Na de gebruikelijke uitwisseling van persoonlijke gegevens betreffende onze gezondheid, families en situatie in Israël, vertelde ik wat over mijn malacologisch werk in het afgelopen jaar en hij over zijn studies op het gebied van de Joodse genealogie. Onderwerpen die elk jaar steevast terugkwamen. Wij namen afscheid met de woorden: "Tot volgend jaar".

Fig. 1: Ze'ev Bar in 2016
(Foto: Henk Mienis)

Het bericht dat Ze'ev was overleden op 3 december 2019 kwam dan ook geheel onverwachts. Binnen een week werd hij twee keer getroffen door een beroerte. De tweede keer bleek noodlottig te zijn en overleed hij in het Amstelland ziekenhuis in Amstelveen. Op 6 december vond de begrafenis plaats in Amstelveen op de begraafplaats van de Joodse Liberale Gemeente. Hij is overleefd door zijn zoons Yiftach en Amir, en Amir's vrouw Virginia Barroeta en hun twee dochters Citlali en Avital.

Ruim 50 jaar geleden heb ik Ze'ev leren kennen toen hij lid werd van de NMV in 1967 (zie hier over Mienis, 2019). Hij woonde indertijd met zijn gezin in kibboets Bet HaEmeq, Israël. In de zomer van 1969 nodigde hij mij uit om gezamenlijk wat veldwerk uittevoeren op het gebied van de landslakken van Israël. Door zijn toedoen leerde ik mijn Israëlische vrouw kennen en sinds eind 1969, na mijn vestiging in Israël in kibboets Netzer Sereni, werd het contact alleen maar intensiever. In de loop van de tijd heeft hij mij veel verteld over zijn verleden.

Ze'ev Bar werd geboren op 17 oktober 1931 in Zwickau, Duitsland, als Walter Bartfeld, zoon van Max Bartfeld en Klara Weiser. Tijdens de opkomst van het Nazi-regime vluchtte het gezin Bartfeld op 4 mei 1937 naar Nederland waar zijn vader een zaak in koffieprodukten begon in den Haag. Enige tijd na de invasie van Nederland door Duitse troepen waren zij als mensen van Joodse afkomst ook niet meer veilig in den Haag en vluchtte het gezin naar de omgeving van Nunspeet in Gelderland waar zij als onderduikers verbleven in het zogenaamde “Verborgene Dorp” in de bossen bij Vierhouten. Zij overleefden de ontberingen tijdens de oorlog en na de bevrijding keerde het gezin Bartfeld weer terug naar den Haag, waar Walter, zoals hij nog steeds genoemd werd, zijn studie afmaakte aan de HBS ondanks het feit dat hij gedurende de oorlogsjaren niet naar school was geweest.

Al spoedig werd hij lid van de Joodse Jeugd Federatie in Nederland en volgde hij een voorbereidende cursus om zich te vestigen in de nieuwe Joodse staat Israël. Daar aangekomen veranderde hij zijn naam eerst in Ze'ev Bartfeld (Fig. 2) en later in Ze'ev Bar (Ze'ev = wolf en Bar = wild). Hij volgde een opleiding voor jeugdleider op het Instituut voor Joodse Jeugdleiders in Jeruzalem, en keerde naar Nederland terug om andere Joodse jongeren voortebereiden op hun emigratie naar Israël.

Fig. 2: Ex-libris van Ze'ev Bar
(ontwerp: R. Oxenaar, 1950)

In 1953 keerde hij terug naar Israël waar hij lid werd van kibboets Bet HaEmeq in West Galilea. Na werkzaamheden onder andere als traktorchauffeur en schaapherder startte hij een studie voor biologieleraar aan het Kibboets Onderwijzers Seminar in Oraniem. Daar begon eigenlijk zijn interesse voor landslakken en speciaal in wat

indertijd *Jaminia* genoemd werd (tegenwoordig behoren de Israëliëse *Jaminia* soorten allemaal tot *Euchondrus*) en “Clausiliot”, langwerpige, linksgewonden slakjes behorende tot de genera *Cristataria* en *Elia*. Dit waren de eerste twee groepen landslakken waarover Prof. Georg Haas van de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem had gepubliceerd (Haas, 1955), waardoor literatuur met afbeeldingen beschikbaar kwam voor de lokale verzamelaar (Fig. 3-4). Hij was zo met deze twee groepen bezig dat al zijn medestudenten (waaronder mijn vrouw) deze slakjes voor hem zochten.

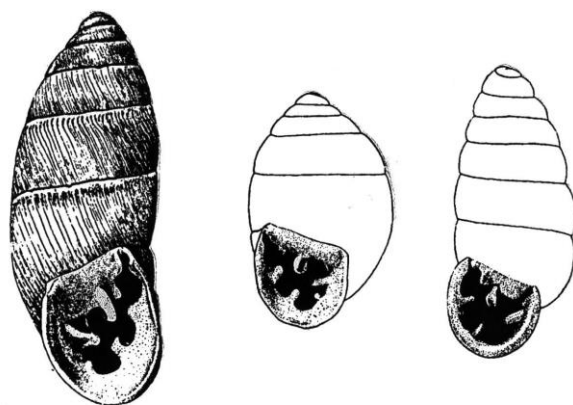

Fig. 3: Enige "Jaminia's" van links naar rechts: *Euchondrus septemdentata*,
Euchondrus saulcyi en *Euchondrus chondriformis*
Naar originele tekeningen van Prof. Georg Haas

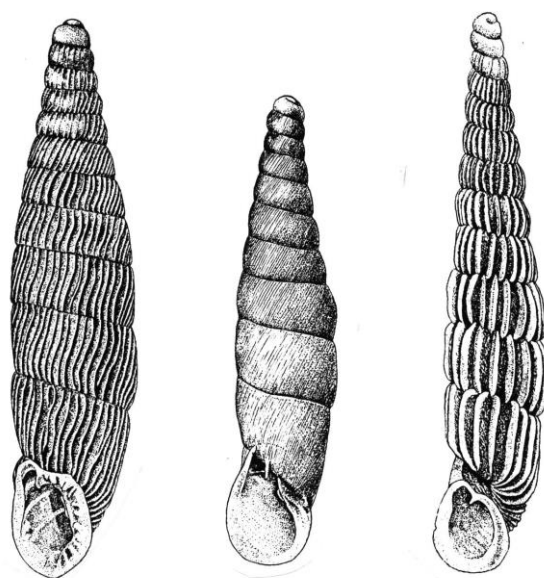

Fig. 4: Enige "Clausiliot" van links naar rechts: *Elia moesta georgi*,
Cristataria elonensis en *Cristataria petrboki*
Naar originele tekeningen van Prof. Georg Haas

Tussen 1969 en 1976 was hij werkzaam als biologieleraar verbonden aan twee middelbare scholen in West-Galilea. Van een van de scholen is hij ook gedurende een periode schoolhoofd geweest. In 1975 ontving hij de prestigieuze Amos de Shalit prijs voor wetenschappelijk onderwijs.

In de herfst van 1969 heeft hij met nog enkele lokale schelpenverzamelaars de Israëlsche Malacologische Vereniging (IMS) opgericht. Hij was in die groep echter de enige die interesse vertoonde voor landslakken. Alle andere leden waren verzamelaars van schelpen uit de Middellandse en Rode Zee. In de periode 1969-1976 fungeerde hij als voorzitter van de IMS, redacteur van het Hebreeuwse correspondentieblad “Argamanit” en behoorde hij tot de redactieraad van “Argamon, Israel Journal of Malacology”.

Hoewel hij verknocht was aan Israël, leed hij elk jaar enorm van de zomerse hitte. Dit maakte hem vaak depressief, zelfs zo erg dat het bestuur van zijn kibboets hem in 1976 naar Nederland stuurde om weer een beetje bij te komen. Na aankomst op Schiphol kreeg hij nog dezelfde dag een aanbod om biologieleraar te worden aan het Joodse Maimonides Lyceum in Amsterdam. Deze mogelijkheid kon hij niet voorbij laten gaan en belde naar zijn Nederlandse vrouw Dafna (geboren Helene Herschel in Amersfoort) in Bet HaEmeq om tesamen met hun twee zoons Yiftach en Amir de boel in te pakken en ook naar Nederland te komen. Tenslotte werd hij eerst leraar aan de van Goghschool, een Mavo-school, en na de fusie met het Spinoza lyceum ook van die school.

Zowel in Israël als in Nederland bestudeerde Ze'ev in zijn vrije tijd de landslakken, die hij in Israël had verzameld en publiceerde de resultaten in verschillende internationale tijdschriften. De meeste publikaties hadden als onderwerp Enidae, Clausiliidae, Sphincterochilidae en *Theba pisana*.

In 1996, toen het gezin Bar in Hilversum woonde, verloor hij vrij plotseling zijn vrouw Dafna als gevolg van een ongeneeslijke ziekte. Het duurde geruime tijd tot hij deze slag weer te boven kwam, want zijn vrouw was in moeilijke tijden altijd de voornaamste steun voor Ze'ev geweest.

Hoewel hij lid was van de Nederlandse Malacologische Vereniging van 1967 tot 1995 heeft hij nooit enige interesse getoond voor de landslakken van West Europa. Hij was ook lid van de Duitse Malacologische Vereniging (DMG) en bezocht geregeld hun bijeenkomsten. Zelfs twee keer, in 1987 en 1990, werd hij gekozen als bestuurslid van de DMG, hetgeen niet zo geapprecieerd werd door enkele oude leden met een problematische geschiedenis gedurende de Tweede Wereldoorlog.

Langzaam maar zeker verloor hij alle interesse voor zijn verzameling landslakken. Vooral ook omdat hij lichamelijk niet meer in staat was om tijdens zijn ongeregelde bezoeken aan Israël nog wat veldwerk uittevoeren. Hij bleef echter tot het einde geïnteresseerd in nieuwe publikaties op dat gebied.

Tijdens een van mijn bezoeken mocht ik een aantal zeldzame monsters mee terug nemen naar Israël waar zij nu deel uitmaken van de mollusken verzamelingen van de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem en de Steinhardt Museum van Natuurlijke Historie van de Universiteit van Tel Aviv. Het merendeel van zijn collectie werd echter geschonken aan de Nederlandse zoöloog/malacoloog Dr. Ruud Bank.

Ze'ev Bar publiceerde 53 malacologische publikaties, die bijna allemaal over landslakken gaan.

Ze'ev Bar: zijn malacologische publikaties (chronologisch gerangschikt)

- 01-Bar, Z., 1970, Opercula, epiphragms and clausilia. Argamon, 1 (1): 1-17.
02-Bar, Z., 1970. Recent publications concerning our region. Argamon, 1 (1): 28-30.
03-Bar, Z., 1971. *Petraeus* at Me'ilia. Argamon, 2 (1-2): 45-47.
04-Mienis, H.K. & Bar, Z., 1971, Recent publications concerning our region, Argamon, 2 (1-2): 56.
05-Bar, Z., 1971. Note on new localities of an *Elia* species in NW-Galilee and the Carmel. Argamon, 2 (3-4): 105-107.
06-Mienis, H.K. & Bar, Z., 1971. Recent publications concerning our region. Argamon 2 (3-4): 108-110.
07-Bar, Z., 1972. [Ga er op uit en kijk naar schelpen.] Argamanit, 1 (1): 4-5. [in het Hebreeuws]
08-Bar, Z., 1972. [Over het maken van purper kleurstof.] Argamanit, 1 (2): 8-9. [in het Hebreeuws]
09-Bar, Z., 1972. [Over de afwezigheid van landslakken op vulkanisch gesteente in Israël.] Teva Va'aretz, 15 (1): 45. [in het Hebreeuws]
10-Mienis, H.K. & Bar, Z., 1972. Recent publications concerning our region. Argamon, Israel Journal of Malacology, 3 (1-4): 75-77.
11-Bar, Z., 1973. [De inktvis (*Sepia*).] Argamanit, 2 (1): 1-2. [in het Hebreeuws]
12-Bar, Z., 1973. Über das Fehlen von Schnecken auf magmatischen Gesteinen in Israel. Mitteilungen der Deutschen Malakozoologischen Gesellschaft, 3 (26): 91-93.
13-Bar, Z., 1973. The distribution of *Jaminia (Euchondrus) ledereri* (L. Pfeiffer, 1868) (Pulmonata, Enidae). Argamon, Israel Journal of Malacology, 4 (1): 1-5.
14-Mienis, H.K. & Bar, Z., 1973. Recent publications concerning our region. Argamon, Israel Journal of Malacology, 4 (1): 23-24.
15-Bar, Z., 1974. [Waarom komen landslakken niet voor op vulkanisch gesteente in Israel?] Argamanit, 3 (1): 5-6. [in het Hebreeuws]
16-Bar, Z., 1974. [Landslakken.] Argamanit, 3 (1): 6-7. [in het Hebreeuws]
17-Bar, Z., 1974. The distribution of *Jaminia (Euchondrus) chondriiformis* (Pulmonata, Enidae). Argamon, Israel Journal of Malacology, 4 (2-4): 25-30.
18-Bar, Z., 1974. *Buliminus (Pene) galilaea* on Mt. Carmel. Argamon, Israel Journal of Malacology, 4 (2-4): 31-33.
19-Mienis, H.K. & Bar, Z., 1974. Recent publications concerning our region. Argamon, Israel Journal of Malacology, 4 (2-4): 64-65.
20-Bar, Z., 1974. The geographical distribution of *Pleurodiscus erdelii* (Pulmonata, Pleurodiscidae). Basteria, 38 (5-6): 85-91.
21-Bar, Z., 1975. Distribution and habitat of the genus *Sphincterochila* (Gastropoda, Pulmonata) in Israel and Sinai. Israel Journal of Zoology, 23 (3-4): 217-218. [Abstract]
22-Bar, Z., 1975. Distribution and habitat of the genus *Sphincterochila* in Israel and Sinai. Argamon, Israel Journal of Malacology, 5 (1-4): 1-19.

- 23-Mienis, H.K. & Bar, Z., 1975. Recent publications concerning our region. Argamon, Israel Journal of Malacology, 5 (1-4): 50-52.
- 21-Bar, Z., 1975. Distribution and habitat of the genus *Sphincterochila* (Gastropoda, Pulmonata) in Israel and Sinai. Israel Journal of Zoology, 23 (3-4): 217-218. [Abstract]
- 22-Bar, Z., 1975. Distribution and habitat of the genus *Sphincterochila* in Israel and Sinai. Argamon, Israel Journal of Malacology, 5 (1-4): 1-19.
- 23-Mienis, H.K. & Bar, Z., 1975. Recent publications concerning our region. Argamon, Israel Journal of Malacology, 5 (1-4): 50-52.
- 24-Bar, Z., 1975. A southern extension of the known geographical distribution of *Pomatias olivieri* (Mollusca, Gastropoda). Israel Journal of Zoology, 24 (1-2): 75-78.
- 25-Bar, Z., 1976. *Helix aspersa*, portrait of a colonizer. Levantina, 2: 9-15.
- 26-Mienis, H.K. & Bar, Z., 1976. Recent publications concerning our region. Argamon, Israel Journal of Malacology, 5 (5-6): 68-70.
- 27-Bar, Z., 1976. Bird predation on land snails in Israel (a summary of available information). Levantina, 5: 46-52.
- 28-Nevo, E. & Bar, Z., 1976. Natural selection of genetic polymorphisms along climatic gradients. In S. Karlin & E. Nevo (Eds.): Population Genetics and Ecology, 159-184. Academic Press, New York.
- 29-Bar, Z., 1976. The geographical distribution of *Monacha crispulata* (Mousson, 1861). Basteria, 40 (4-6): 85-88.
- 30-Bar, Z., 1977. Natural selection of shell banding polymorphism in *Theba pisana* (Mollusca) along climatic gradients. Israel Journal of Zoology, 25 (4): 214-215. [Abstract]
- 31-Bar, Z., 1977. *Helix aspersa*, portrait of a colonizer. New York Shell Club Notes, 232: 3-5.
- 32-Bar, Z., 1977. Range and habitat of the genus *Cristataria* Vest. Argamon, Israel Journal of Malacology, 6 (1-2): 1-16.
- 33-Bar, Z., 1977. Human consumption of land snails in Israel. Basteria, 41 (1-4): 53-58.
- 34-Bar, Z., 1978. *Trochoidea picardi* in Western Galilee. Levantina, 13: 132-134.
- 35-Bar, Z., 1978. Nest-building by the solitary bee *Osmia pinguis* in aestivating *Trochoidea seetzenii* in Israel. Levantina, 14: 152-153.
- 36-Bar, Z., 1978. Additional records of landsnail predation by Carabid beetles in Israel. Levantina, 15: 167.
- 37-Bar, Z., 1978. Replacement of *Xeropicta vestalis joppensis* by *Theba pisana* in the coastal plain of Israel. Levantina, 17: 190-192.
- 38-Bar, Z., 1978. Variation and natural selection in shell thickness of *Theba pisana* along climatic gradients in Israel. Journal of Molluscan Studies, 44 (3): 322-326.
- 39-Bar, Z. & Mienis, H.K., 1979. The malacofauna of Mount Hermon. Malacologia, 18: 73-77.
- 40-Mienis, H.K. & Bar, Z., 1980. [The land snails of Mt. Hermon.] In A. Schmida & M. Livne (Eds.): Mt. Hermon, Nature and Landscape, 194-203. Hakibbutz Hame'uchad, Tel Aviv. [in Hebrew]
- 41-Bar, Z., 1980. Anguimorph lizards predating on mollusks. Levantina, 29: 335-340.
- 42-Nevo, E., Bar-Al, C., Bar, Z. & Beiles, A., 1981. Genetic structure and climatic correlates of desert landsnails. Oecologia (Berlin), 48 (3): 199-208.
- 43-Nevo, E., Bar-El, C. & Bar, Z., 1983. Genetic diversity, climatic selection and speciation of *Sphincterochila* land snails in Israel. Biological Journal of the Linnean Society, 19 (4): 339-373.
- 44-Bar, Z., 1984. Bibliography of the land- and freshwater molluscs of the Near East. De Kreukel, 20 (Supplement): I + 52 pp.
- 45-Bar, Z., 1985. Notes on the distribution and habitat of *Elia moesta*. De Kreukel, 21 (10): 125-128.

- 46-Bar, Z., 1986. Scalarid forms of *Sphincterochila* from Israel. De Kreukel, 22 (4): 57-58, 2 plts.
- 47-Bar, Z. & Butot, L.J.M., 1986. The land snails of Chios. De Kreukel, 22 (5): 65-93.
- 48-Bar, Z., 1987. Conidae from the Sinai region of the Red Sea in collection Bar. De Kreukel, 23 (1): 17-19.
- 49-Bar, Z., 1987. Bibliography of the land and freshwater mollusca of the Near East – First supplement. De Kreukel, 23 (4): 43-54.
- 50-Bar, Z., 1992. The geographical distribution of *Euchondrus sulcidens* (Mousson, 1861). Argamon, Israel Journal of Malacology, 13: 1-8.
- 51-Bar, Z. & Mienis, H.K., 1993. *Theba pisana* (Müller, 1774) a bibliography of a worldwide snail pest in garden and orchard and means of its control (1774-1988). Levantina, 75: 1-34.
- 52-Bar, Z. & Mienis, H.K., 1993. *Theba pisana* (Müller, 1774) a bibliography of a worldwide snail pest in garden and orchard and means of its control (First Supplement). Levantina, 76: 7-13.
- 53-Bank, R.A., Bar, Z. & Neubert, E., 2015. Notes on Enidae, 6: On *Euchondrus pseudovularis*, an endemic species in Israel (Gastropoda, Pulmonata: Enidae). Quaternary International, 390: 69-74.

Eponiemen

Twee nieuwe landslakken zijn vernoemd naar Ze'ev Bar uit waardering voor zijn malacologische werkzaamheden betreffende de landslakken van Israël.

Monacha (Monacha) bari Forcart 1981 – deze soort komt in Israël alleen voor op de Hermon berg op de grens van Israël, Syrië en Libanon (Fig. 5).

Fig. 5: *Monacha bari* Forcart, 1981 – Holotype. Foto: Oz Rittner

Xeropicta zeevbari Mienis & Rittner, 2020 – deze onlangs beschreven soort is alleen bekend van de Harif berg op de grens van Israël en Egypte (Fig. 6).

Fig. 6: *Xeropicta zeevbari* Mienis & Rittner, 2020 - Holotype
Foto: Oz Rittner

Geciteerde literatuur

- Forcart, L., 1981. Neubeschreibungen von Landschnecken aus Palästina. *Basteria*, 45 (4-5): 97-108.
- Haas, G., 1951. On the Clausiliidae of Palestine. *Fieldiana, Zoology*, 31 (45): 479-502.
- Haas, G., 1955. Palestinian species and races of *Jaminia* Risso (Mollusca; Gastropoda). *Fieldiana, Zoology*, 37: 415-443.
- Mienis, H.K., 2019. De rol van onder andere de NMV in mijn eerste jaren als molluskenverzamelaar. *Spirula*, 421 (supplement 3): 32-33.
- Mienis, H.K. & Rittner, O., 2020. *Xeropicta zeevbari*: a new land snail from Har Harif, Negev, Israel. *Triton*, 39: 17-20.

Adres van de schrijver:

Henk K. Mienis, Kibboets Netzer Sereni, IL-7039500 Israël.

mienis@netzer.org.il

* A slightly different version in English has been published with the title "In memoriam Ze'ev Bar (1931-2019)" in the malacological journal "Triton" No. 39: 1-6. February 2020. A pdf of it is available for distribution.

An Unidentified Beached Object (UBO) finely identified

Henk K. Mienis

Kibbutz Netzer Sereni, IL-7039500 Israel

mienis@netzer.org.il

Een onbekend aangespoeld voorwerp (UBO) eindelijk geïdentificeerd

Een op het strand van Bustan HaGalil, Israël, onbekend aangespoeld voorwerp (Unidentified Beached Object – UBO) werd onder enig voorbehoud herkend als een heel oud exemplaar van de Echte tonderzwam *Fomes cf. fomentarius*. Van deze op verzwakte bomen groeiende zwam werd vroeger het gedroogde vruchtvlees: tonder ook wel tondel genoemd, gebruikt om vuur te maken daar het heel brandbaar is. Deze zwam heeft een heel grote verspreiding maar is slechts een keer gerapporteerd uit Israël. Zo goed als zeker is dit exemplaar daarom ergens anders in het mediterrane gebied in de Middellandse Zee terecht gekomen en is na een lange reis aangespoeld op het strand van Bustan HaGalil.

More than two years ago I got from the archaeozoologist Dr. Liora Kolska Horwitz a strange object that was given to her by the marine archaeologist Dr. Ehud Galili. The latter had received it from Mrs. Michal Shahar, who had found it washed ashore on the beach of Bustan HaGalil, Israel, in 2017. None of them had any idea what that Unidentified Beached Object (UBO) could be (Fig. 1).

Fig. 1: The UBO found washed ashore on the beach of Bustan HaGalil
Photo Oz Rittner

Although the object is rather malformed, the presence of the irregular growth rings (Fig. 1 – left) and the scar indicating the place where it was attached to a tree (Fig. 1 – right), it was immediately recognized as being a wood-decay fungus most probably belonging to the Tinder or Hoof fungus *Fomes cf. fomentarius*. The latter has a wide distribution in Europe, Asia, Africa and North America. Only once it has been reported from Israel where it was found on Mount Carmel attached to the dead trunk of a Palestine oak *Quercus calliprinos* (Binyamini, 1981, 1982 & 1984; Tura *et al.*, 2010).

According to the deformations shown by the Tinder fungus found on the beach of Bustan HaGalil it had drifted in the Mediterranean Sea for a long time and originated most probably from somewhere else in the Mediterranean area.

Fig. 2: A Tinder or Hoof fungus *Fomes fomentarius* from Wilhelmina-Oard, a Nature Reserve belonging to 'It Fryske Gea' in Sint Nicolaasga. Friesland
Photo Oz Rittner

The inner spongy layer or amadou of the Tinder or Hoof fungus has been widely exploited in ancient times for making rapidly a slow-burning fire. Ötzi, the famous Tyrolean Iceman, of which the preserved body was found in the Hauslabjoch, Ötztal Alps, on the border of Austria and Italy, carried in his leather bag several pieces of Tinder fungus which were strunged together (see Wikipedia). This deep-frozen iceman lived between 3400-3100 BCE!

In the Netherlands it is a very common species. It attacks almost any tree of which the bark has been damaged. Slowly but steadily it may cause wood-rot and finely the tree will fall down on which that fungus may live still for quite some time. It even settles on fallen trees as can be seen in Figs. 3-4 because of the direction of the fungus growth.

Figs. 3-4: The author inspecting several specimens of the Tinder or Hoof fungus *Fomes fomentarius* which settled on a fallen tree in the Ketliker Skar near Heerenveen, Friesland
Photo Dana Mienis

Acknowledgements

I like to thank my colleague Oz Rittner (the Steinhardt Museum of Natural History, Tel Aviv University) and my daughter Dana Mienis (Kibbutz Netzer Sereni) for the photographs illustrating this article.

References

- Binyamini, N., 1981. Lignicolous Aphylophorales fungi from Israel I. *Nova Hedwigia*, 35: 357-369.
- Binyamini, N., 1982. [Host index for Israeli wood-rotting fungi.] 30 pp. Department of Botany, Tel Aviv University. [in Hebrew]
- Binyamini, N., 1984. [Larger fungi of Israel (Ascomycotina and Basidiomycotina).] 172 pp. Ramot Publishing Co., Tel Aviv. [in Hebrew]
- Tura, D., Zmitrovich, I.V., Wasser, S.P. & Nevo, E., 2010. Checklist of Hymenomycetes (Aphylophorales s.l.) and Heterobasidiomycetes in Israel. *Mycobiology*, 38 (4): 256-273.

Website

en.wikipedia.org/wiki/Ötzi

**Not one but two different species of Bee-orchids in the Land of the Anemones
in Kibbutz Netzer Sereni, Israel**

Dana Mienis & Henk K. Mienis
Kibbutz Netzer Sereni, IL-7039500 Israel
danamienis@hotmail.com & mienis@netzer.org.il

**Niet een maar twee verschillende soorten Bijenorchideeën in het Land van de Anemonen
in Kibboets Netzer Sereni, Israël**

Een studie van recente foto's van Bijenorchideeën die in het Land van de Anemonen in kibboets Netzer Sereni groeien, heeft aangetoond dat niet een maar twee verschillende soorten daar aanwezig zijn: de Karmelberg of Dinsmore bijenorchidee en de Vroege Spin of Fluweel bijenorchidee. Van beide Bijenorchideeën werden meerdere exemplaren aangetroffen.

The Land of the Anemones in Kibbutz Netzer Sereni is a tiny nature area at the southern-edge of the kibbutz. It consists solely of a north-facing slope. It is partly covered with low shrubs of the Spiny broom *Calicotome villosa* (Fig. 1) and Spanish broom *Spartium junceum*, both with yellow flowers and the White broom *Retama raetam*. The few Almonds *Amygdalus* species growing over there have been planted on the slope fairly recently.

Fig. 1: Spiny broom *Calicotome villosa* in the "Land of the Anemones"
Photo: Henk Mienis

The area got its name by the profusion of the Poppy anemones *Anemone coronaria* flowering towards the end of the rainy season. They share the area with other red flowering plants like Tulips *Tulipa* species, Persian buttercups *Ranunculus asiaticus*, Poppies *Papaver* species and the much smaller Adonis *Adonis* species. They are not the only flowers because there are also numerous yellow, white and blue ones.

Among the less known ones in the latter category are the orchids especially the Bee orchids. For quite some time we thought that only one species was growing in the Anemone valley: the Dinsmore bee-orchid (Fig. 2) as it is called in Israel, but abroad it is known as Mount Carmel bee-orchid (Williams *et al.*, 1978). Like its common name also its scientific name has changed numerous times. According to Danin (1998) its current name reads *Ophrys umbelicta carmeli*, but in the past it was known among others as *Ophrys carmeli* and *Ophrys dinsmorei*.

Fig. 2: Mount Carmel or Dinsmore Bee-orchid *Ophrys umbelicta carmeli*
Photo's Dana Mienis

When the first author photographed some Bee-orchids in the Anemone valley on the 29 February 2020, she discovered among the Dinsmore bee-orchids a different one which showed not only a different pattern on the labellum or main lip of the flower but also the bicolored side petals were different: the upper part is green colored, the lower part is of a very pale pink.

With the help of the large existing literature dealing with the Orchids growing in Israel (Dafni, 1981 & 1990; Feinbrun-Dothan, 1986; Feinbrun-Dothan & Danin, 1998); Plitman *et al.*, 1983 & Shmida, 1985) we learned that we were dealing here with *Ophrys transhyrcana* which in the past was called *Ophrys sintenisii*. Its common

name reads the Early Spider bee-orchid, however in Israel it is called the Velvet bee-orchid (Fig. 3).

Fig. 2: Early Spider or Velvet bee-orchid *Ophrys transhyrcana*
Photo's Dana Mienis

References

- Dafni, A., 1981. [Orchids of Israel.] 83 pp. Massada Ltd., Israel. [in Hebrew]
Dafni, A., 1990. [Orchidaceae.] In: M. Livne & D. Heller (Eds.): Plants and Animals of the Land of Israel, 11. Flowering Plants, II: 311-330. Ministry of Defense – Publishing House & Nature Protection Society, Israel. [in Hebrew]
Danin, A., 1998. [Wild plants of Eretz-Israel and their distribution.] 212 pp. Carta, Jerusalem. [in Hebrew]
Feinbrun-Dothan, N., 1986. Flora Palaestina, 4. Alismataceae tot Orchidaceae. 462 pp., XXIII pp., 525 plts. The Israel Academy of Sciences and Humanities, Jerusalem.
Feinbrun-Dothan, N. & Danin, A., 1998, [Analytical Flora of Eretz-Israel.] 1008 pp. CANA Publishing House Ltd., Jerusalem. [in Hebrew]
Plitman, U., Heyn, C., Danin, A. & Shmida, A., 1983. [Pictorial flora of Israel.] 338 pp. Massada Ltd., Israel. [in Hebrew]
Shmida, A., 1986. [Handbook of Wildflowers of Israel – Mediterranean Flora.] 308 pp. Keter Publishing House Ltd., Jerusalem. [in Hebrew]
Williams, J.G., Williams, A.E. & Arlott, N., 1978. A field guide to the Orchids of Britain and Europe with North Africa and the Middle East. 176 pp. Collins, London.